

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
proprietary Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XX. Idem Abbati de Affligen. (a) & Magistro R. & G. Canonicis
Trajecten.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

CAPUT XIX.

Idem *Præposito, & Decano, & Scholastico de Miren.*
(a) *Coloniens. diæc.*

Veniens ad Apost. Sedem G. mulier latrrix præsentium simplici nobis insinuatione monstravit, quod cum matrimonium cum E. de Herd. Coloniens. diæc. in facie Ecclesiæ contraxisset, & diutius cohabitasset eidem, orta est dissensio inter ipsos, & sic suadente humani generis inimico, quod deinceps alter non requiret reliquum, uterque corporaliter præstitit juramentum. Hanc tamen vir ipse causam divortii assignavit, quod quandam ipsius mulieris amitam (b) cognovisset antequam eam duceret in uxorem: sed licet hoc assererent quamplurimi, non tamen fuit super hoc Ecclesiæ facta fides. Cum autem postmodum ad secunda vota convolasset uterque, secundo viro viam universæ carnis ingresso, adhuc priore superstite viro dicta mulier se fecit in arcto (c) loco ad penitentiam agendam includi, ubi sex annis in devotione peractis, audiens à quibusdam discretis, & religiosis personis, quod sic salvari non posset, ad Apost. Sedem accessit, humiliter postulans, & devotè, ut ei dignaremur impendere consilium salutare. Nos igitur attendentes, quod illud fuit illicitum (d) juramentum, disc. v. per A. f. m. quat. præfatum virum monere attentius, & inducere procuretis, eum si necesse fuerit, per cens. eccl. ap. rem. cogentes, ut eam; quam superduxit, exclusam, præfatam recipiat mulierem, audituri postmodum si quid fuerit quæstionis, & illud debito fine appell. rem. decideri. Si verò contra matrimonium nihil fuerit ostensum, & vir seculo derelicto maluerit ad (e) regularem vitam migrare, vos ei super hoc licentiam tribuatis, ut & illa sic possit in suo, sicut desiderat, proposito remanere.

NOTÆ.

1. (a) *Coloniens.*] Ita legendum est, non *Colocens.*, ut legitur in tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 6.* nam in præfenti agitur de Coloniens. diæcesi Agrippina, ut notavit Chopinus *lib. 1. de sacra pol. tit. 3. num. 1.* De Ecclesia Coloniens. nonnulla notavi in *cap. 7. de arate, & qualis.*
2. (b) *Cognovisset.*] Quod si Ecclesiæ constaret, separandi erant, juxta ea, quæ dabimus in *cap. super eo, de eo qui cognovit consanguin.*

(c) *Arcto loco.*] Monasterio videlicet, juxta tradita in *cap. 1. hoc tit.*

(d) *Juramentum.*] Quia non fuit factum animo servandi castitatem, quod valeret, ut dicimus infra, *tit. proximo;* sed ex ira, & levitate, ut post Thomam Sanchez docet Barbosa in *præfenti.*

(e) *Ad regularem vitam.*] Et ita ex mutuo consensu religionem profiteatur, juxta textum in *cap. 1. ubi commentarium hujus textus dabimus, de convers. conjug.*

CAPUT XX.

Idem *Abbati de Affigen. (a) & Magistro R. & G. Canonicis Trajecten.*

Consulti sumus frequenter à multis, utrum is, qui monasterium est ingressus habitum sumendo novitii, si ante professionem emissam infra tempus probationis voluerit exire, licet possit absque apostasiæ nota, vel noxa, præsertim cum debita morum correctione ad seculum remeare. Licet autem super hoc senserint diversi diversa; nos tamen credimus distinguendum, utrum is proposuerit absolute (b) vitam mutare, ut sub habitu regulari omnipotenti Deo de cætero famuletur; an conditionaliter experiri obedientiam regularem, ut ita demùm, si sibi placuerit, profiteatur Ordinis disciplinam; aut si forsitan non placuerit, moribus emendatus ad statum pristinum revertatur. In primo casu debet, ut regulariter vivat, ad laxiorem saltem regulam pertransire: in secundo potest in seculo, non tamen ut vivat seculariter, remanere: & ut quæ sit ejus intentio, plenius agnoscatur, propositum suum in principio protestetur. Hac ergo distinctione diligenti meditatione pensatâ, dil. f. Trajecten. Decanum inquiratis sollicitè quæ videretis requirenda, & statuat canonice, quæ videritis statuenda.

NOTE.

NOTÆ.

1. (a) **A**ffligen.] Hæc inscriptio corruptè habetur in tertia collectione, sub hoc tit. cap. final. Affligentium enim potens admodum est monasterium, in Cameracensi olim diocesi, nunc Malchiliniensi situm; fundatum in honorem D. Petri

ab Henrico III. Lobani Comiti anno 1086. ut referunt Aubertus Mireus in orig. Benedict. Bucelinus tom. 1. German. sacr. fol. 3. Fratres Sarmathani tom. 4. Gall. Christi. fol. 9.

(b) *Vitam mutare.*] Nam tunc censetur renunciale anno probationis, & ita professionem emitte, ut docuit Gutierrez lib. 2. canonic. cap. 22. num. 33.

CAPUT XXI.

Ligoniensi (a) Episcopo.

(b) **P**ostulasti per Sedem Apostolicam edoceri, quare contra Judæum procedere debeas, qui manus iniecit in quendam Presbyterum violentas. Ad quod fraternitati tuæ breviter respondemus, quod si dictus Judæus tuæ jurisdictionis existit, ipsum penam pecuniariam punias, vel aliam secundum quod convenit, temporali, faciens percusso satisfactionem congruam exhiberi. Alioquin dominum ejus moneas, & inducas, ut passo injuriam, & Ecclesie ab eo satisfieri faciat competenter. Quod si dominus ejus id neglexerit adimplere, tu Christianis per censuram ecclesiasticam interdicas, ne cum ipso Judæo, antequam satisfaciat, presumant commercia exercere. Consequenter quæsitum, quid facere debeas de quodam captivo, qui se falsò Episcopum asserens, altaria consecravit, & alia plura exercuit, quæ ad officium pertinent Præfulatus. Ad quod tibi taliter respondemus, ut illa, quæ taliter egit, irrita nuncies, & ipsum perpetuo carceri facias mancipari, pane doloris, & aqua angustia sustentandum. Tertio quæsitum, utrum illi, qui in annis (c) minoribus constituti, novitiorum habitum susceperunt, & infra annum postmodum facta professione ad seculum sunt reversi, & ab Episcopis suis hoc scientibus ad sacros Ordines sunt promoti, sustineri debeant in illis Ecclesiis ministrare, in quibus fuerint ab eisdem Episcopis instituti. Nos ergo fraternitati tuæ breviter respondemus, quod propter hoc non sunt ab ipsis Ecclesiis amovendi, sed in eis possunt liberè ministrare, nisi forte prudentia suppleverit in illis aetatem, ut saltem transire debeant ad regulam laxiorem; cum ipsi absque protestatione religionis habitum assumendo, vitam præsumantur proposuisse mutare. Datum Lateran. v. Idus Junii, Pont. nostri anno v.

NOTÆ.

1. (a) **L**igoniensi.] In quarta collectione, sub hoc tit. cap. 1. legitur *Legionensi*, sed tam inscriptionem, quam litteram restituit ex Registro epistolarum Innocentii edito à Bosqueto, ubi lib. 3. regestr. 15. epist. 126. reperitur textus hic.

De Ligoniensi Ecclesia egi in cap. 8. de rescript.

(b) *Postulasti.*] Hæc priora verba referuntur in cap. postulasti, de Judæis, ubi exponemus.

(c) *Annis minoribus.*] De aetate ad professionem emittendam necessaria egi in cap. quia in infans, supra relato, ex quo commentario præfens petendum est.

CAPUT XXII.

Honorius III. Episcopo (a) Venetensi.

EX parte tua fuit propositum coram nobis, quod nonnulli sunt in diocesi Venetensi, qui licet pluribus annis gestaverint habitum monachalem, professionem tamen monasticam non fecerunt; undè cum super eo quod habent proprium, & aliam regulariter vivunt, à te, vel ab aliis arguuntur, non erubescunt dicere, se ad carentiam proprii, & continentiam, ac alias regulares observantias non teneri, cum habitus nequaquam monachum faciat, sed professio potius regularis: quare super his Apostolicum postulasti remedium exhiberi, cum inordinata vita prævaricatorum hujusmodi non solum eis periculum, sed etiam scandalum inferat mentibus aliorum. Ideoque fraternitati tuæ mandamus, quatenus quoslibet tibi lege diocesana subjectos, qui prædicto modo terras viis ingrediendo duabus, juxta Prophetam vè sibi, & perditionem acquirunt, ut postquam per (b) annum gestaverint habitum monachalem,